

Alueiden komitean lausunto aiheista:

- ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Merisatamapalvelujen laadun parantaminen: Euroopan liikenteen avaintekijä ja Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi satamapalvelujen markkinoille pääsystä”,
- ”Komission yksiköiden valmisteluasiakirja julkisesta rahoituksesta ja käyttömaksukäytännöistä yhteisön merisatamissa (perustuu jäsenvaltioiden toimittamiin tietoihin)”, ja
- ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhteisön satamiin saapuvia ja satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista”

(2002/C 19/02)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon Euroopan parlamentille ja neuvostolle ”Merisatamapalvelujen laadun parantaminen: Euroopan liikenteen avaintekijä” sekä ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi satamapalvelujen markkinoille pääsystä (KOM(2001) 35 lopullinen – 2001/0047 COD), komission yksiköiden valmisteluasiakirjan julkisesta rahoituksesta ja käyttömaksukäytännöistä yhteisön merisatamissa (perustuu jäsenvaltioiden toimittamiin tietoihin) (SEK(2001) 234), ja ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhteisön satamiin saapuvia ja satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista (KOM(2001) 46 lopullinen – 2001/0026 COD) (1),

ottaa huomioon neuvoston 26. helmikuuta ja 13. maaliskuuta 2001 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan ja 80 artiklan nojalla tekemät päätökset,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 13. kesäkuuta 2000 tekemän päätöksen antaa lausunnon laatiminen valiokunta 3:n ”Euroopan laajuiset verkot, liikenne, tietoyhteiskunta” tehtäväksi,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1692/96/EY yhteisön suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi,

ottaa huomioon direktiivin 2000/52/EY jäsenvaltioiden ja julkisten yritysten välisten taloudellisten suhteiden avoimuudesta,

ottaa huomioon direktiivin 98/41/EY yhteisön jäsenvaltioiden satamiin tai satamista liikennöivillä matkustaja-aluksilla olevien henkilöiden rekisteröinnistä,

ottaa huomioon valiokunta 3:n 4. heinäkuuta 2001 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 161/2001 rev.), jonka esittelijä oli Gianfranco Lamberti (I/PSE),

katsoo, että yhteisössä jo laajasti käytettyjä merikuljetuksia tulee edelleen lisätä tehokkaan intermodaalisen liikenneverkon luomiseksi ja merikuljetusten kehittämiseksi maakuljetusten vaihtoehtona,

katsoo, että satamat ovat ratkaisevan tärkeitä edellisessä kohdassa mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi, minkä vuoksi yhteisössä on otettava käyttöön säännöt, jotka ovat subsidiariteettiperiaatteen mukaiset ja muodostavat sellaisen säännösten ytimen, jolla taataan kilpailuperiaatteiden noudattaminen ja EY:n perustamissopimuksessa mainitut perusvapaudet sekä tehostetaan satamissa noudatettavia menettelyjä,

katsoo, että satamien kehityksellä on suuri merkitys rannikoiden ja niiden paikallisviranomaisten kannalta, koska sillä on huomattava vaikutus yhteisöjen talouden kokonaiskehitykseen,

hyväksyi 19. ja 20. syyskuuta 2001 pitämässään 40. täysistunnossa (syyskuun 20. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

(1) EYVL C 180 E, 26.6.2001, s. 85.

1. Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhteisön satamiin saapuvia ja satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista

Alueiden komitea

1.1. yhtyy täysin ehdotetun direktiivin tavoitteeseen edistää lyhyen matkan merenkulkua yksinkertaistamalla ilmoitusmuodollisuuksia, joita hoidetaan satamiin saapuvilta ja satamista lähteviltä aluksilta vaadittavilla lomakkeilla.

1.2. yhtyy siis näkemykseen, jonka mukaan jäsenvaltioiden tulee tunnustaa IMO:n (FAL-yleissopimuksen mukaiset) standardoidut lomakkeet:

- IMO-yleisselvitys (FAL-lomake 1), joka sisältää alusta koskevat tiedot
- IMO-luettelo aluksen varastoista (FAL-lomake 3)
- IMO-luettelo laivaväen omaisuudesta (FAL-lomake 4)
- IMO-miehistöluettelo (FAL-lomake 5), joka sisältää laivaväen lukumäärää ja kokoonpanoa koskevat tiedot
- IMO-matkustajaluettelo (FAL-lomake 6) enintään 12 matkustajalle rekisteröityjä aluksia varten.

1.3. yhtyy näkemykseen, jonka mukaan seuraavien IMO:n FAL-lomakkeiden käyttöä ei ole syytä sisällyttää ehdotukseen:

- IMO-lastiluettelo (FAL-lomake 2): lomakkeen käyttö mutkistaisi merenkulun hallintoa yksinkertaistamisen sijasta, koska sen edellyttämät tiedot ovat myös rahtiluetteloissa, joita käytetään aluksilla sekä kaupallisiin että virallisiin tarkoituksiin.
- IMO-matkustajaluettelo (FAL-lomake 6), kun on kyse yli 12 matkustajalle rekisteröidyistä aluksista: direktiivissä 98/41/EY edellytetään meripelastustarpeita varten laajempia ja yksityiskohtaisempia tietoja (esimerkiksi hätätilanteessa tarvittavasta huolenpidosta) kuin kyseisessä IMO:n lomakkeessa.

1.4. hyväksyy lomakkeille esitetyt tekniset vaatimukset sekä sen, että toimivaltaisten viranomaisten on hyväksyttävä tiedot, jotka toimitetaan millä hyvänsä luettavissa olevalla välineellä, siis myös automaattisilla tietojenkäsittelymenetelmillä tuotetut asiakirjat.

1.5. pitää sopivana liitteiden ja IMO:n oikeudellisia asiakirjoja koskevien viittausten muuttamisenettä, joka esitetään ehdotetun direktiivin 5 artiklassa.

1.6. katsoo, että ehdotetun direktiivin 7 artiklassa tulee esittää, että jäsenvaltioiden on saatettava lainsäädäntönsä direktiivin mukaiseksi vuoden kuluessa direktiivin hyväksymisestä.

2. Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi satamapalvelujen markkinoille pääsystä

Alueiden komitea

2.1. katsoo, että satamapolitiikan muotoilussa on otettava huomioon elinkeino- ja liikennepoliittiset lähtökohdat. Samalla on suuntauduttava nykyistä enemmän kaupalliseen ja liiketaloudelliseen ajatteluun. Niin julkiset kuin yksityisetkin yksinöikeudet, jotka liittyvät esim. luotsaukseen, hinaukseen, alusten kiinnittämiseen ja altaamiseen, on kumottava.

2.2. katsoo, että direktiivissä olisi asianmukaista todeta selvemmin, että sen soveltamisalaan kuuluvat myös sellaisten merisatamiksi katsottujen satamien palvelut, jotka sijaitsevat jokien laskukohtien läheisyydessä.

2.3. katsoo, että 6 artiklan 5 kohtaa tulisi selkeyttää, koska ehdotetussa direktiivissä nimenomaan edellytetään jäsenvaltioiden takaavan niiden oman sosiaalilainsäädännön soveltamisen.

2.4. katsoo palveluntoimittajien määrän rajoittamisen osalta (7 artikla), että satamapalveluja voitaisiin tehostaa ja tehdä avoimemmaksi. Vapaa pääsy satamapalvelumarkkinoille voitaisiin varmistaa rajoitusten poistamisen sijasta pikemminkin siten, että taataan palvelujen tarjoajien pääsy markkinoille soveltamalla yhteisön lainsäädännön mukaisia kilpailuperiaatteita.

Säännöstä, jonka mukaan toimivaltaisen viranomaisen on kunkin lastiluokan osalta myönnettävä toimilupa vähintään kahdelle palveluntoimittajalle, saattaa komitean mielestä olla vaikea toteuttaa käytännössä ja sovittaa yhteen joidenkin liikennemuotojen kanssa. Tämänkaltaisen säännöksen soveltamisen estävät tila- ja kapasiteettiseikat, jotka mainitaan palvelujen toimittamisen mahdollisina rajoittamiseksi, sekä talouden tehokkuuteen, markkinoiden laajuuteen ja yritysten selviytymiseen liittyvät seikat. Meriteknisten palveluiden kohdalla soveltamisalaa tulisi laajentaa koskemaan myös satamaan johtavia väyliä sekä kulkuväylinä toimivia satamaan virtaavia jokia. Direktiivin tulisi lisäksi sisältää myös mahdollisuus satamaluotsauspalveluiden ja meri- tai jokiluotsauspalveluiden yhdistämiseen tarjouskilpailuissa. Lisäksi on arvioitava perusteellisesti meriteknisten palvelujen (erityisesti luotsauksen) sääntelyyn liittyvät turvallisuuskysymykset. Tällaiset palvelut ovat luonteeltaan yleispalveluja, ja niihin liittyy myös erityisiä ammattitaitovaatimuksia. AK korostaakin, että satamien turvallisuuden takaamiseksi omahuolintaa ei tulisi tässä yhteydessä sallia.

2.5. katsoo, että direktiivissä tulisi todeta selvemmin, pitääkö 7 artiklassa mainittujen tilaan tai kapasiteettiin liittyvien rajoitusten perustua todennettavissa olevaan tilanteeseen vai toimivaltaisten viranomaisten laatimiin ennusteisiin. Käsitteitä ”poikkeukselliset asianhaarat” ja ”lastiluokka” tulee täsmentää.

2.6. on samaa mieltä siitä, että valintamenettelyn on oltava avoin ja puolueeton ja että valintaperusteiden on oltava oikein suhteutettuja, syrjimättömiä ja asianmukaisia. Komitea katsoo 8 artiklan 6 kohdan osalta, että 12 artiklan 4 kohdassa mainittu syrjinnästä pidättäytymisen periaate ja 13 artiklassa säädetty muutoksenhakumahdollisuus saattaisivat antaa riittävän suojan, jotta jäsenvaltioiden ei enää tarvitsisi nimetä toista toimivaltaista viranomaista, jonka tehtäväksi kyseinen valintamenettely annetaan.

2.7. pitää 9 artiklassa esitettyjä enimmäisvoimassaoloaikoja liian lyhyinä. Ne eivät ole asianmukaisia tapauksissa, joissa valitut palveluntoimittajat tekevät huomattavia investointeja. Tällainen säännös saattaisi vähentää investointihaluja ja satamajärjestelyjen tehokkuutta.

2.8. on sitä mieltä, että direktiivissä tulisi määritellä subsidiariteettiperiaate huomioon ottaen omahuolinnan laajuus ja rajat (11 artikla) sekä täsmentää, että jäsenvaltioiden ei tulisi soveltaa omahuolintaan väljempää myöntämisperusteita kuin perusteet, joita sovelletaan saman palvelun tarjoajiin.

2.9. katsoo, että kun otetaan huomioon uusien säännösten käyttöönoton vaikutukset, 16 artiklassa esitettyjä siirtymätoimenpiteitä tulee tarkistaa ja siirtymäaikaa pidentää.

2.10. on sitä mieltä, että Euroopan satamiin ja niiden välille on luotava rehdin kilpailun edellytykset. Tämä koskee myös jäsenvaltioiden sekä julkisten yritysten ja satamapalvelujen tuottajien välistä rahoituksen avoimuutta.

Alueiden komitea kannattaa komission asiakirjaa pääpiirteissään, edellä esitetyin varauksin.

3. **Komission yksiköiden valmisteluasiakirja julkisesta rahoituksesta ja käyttömaksukäytännöistä yhteisön merisatamissa**

Alueiden komitea kannattaa valmisteluasiakirjaa, mutta esittää kuitenkin, että ennen lainsäädäntöehdotusten laatimista aihetta tutkitaan syvällisemmin niiltä osin, joista komissiokin toteaa, ettei niistä ole selvityksen tulosten valossa vielä riittävästi tietoa.

Yleistä

Alueiden komitea

kannattaa kaikkia toimenpiteitä, joiden tavoitteena on eurooppalaisten satamien ja merikuljetusten kehittäminen.

pitää kaiken kaikkiaan myönteisinä komission ehdottamia toimenpiteitä, joiden avulla on tarkoitus kehittää meriliikennettä ja erityisesti lyhyen matkan meriliikennettä sekä yksinkertaistaa menettelyjä, jotta Euroopan unionissa voitaisiin kehittää intermodaalisuuteen perustuva, kestävä kehityksen mukainen kuljetusjärjestelmä ja siis kehittää merikuljetuksista varteenoitettava vaihtoehto maakuljetuksille.

Tällaisilla toimenpiteillä on merkittävä vaikutus alue- ja paikallisviranomaisille, jotka ajavat edustamiensa yhteisöjen etuja kokonaisuutena, kestävä kehityksen toteuttamiseksi.

suosittaa, että aluksilta vaadittavien hallinnollisten menettelyjen yhdenmukaistamiseen ja yksinkertaistamiseen tähtäviä toimenpiteitä valmisteltaisiin lisää, jotta merikuljetusten kilpailukyky voitaisiin nostaa myös siten, että hyödynnetään uuden teknologian tarjoamia asiakirjojen toimitus- ja hyväksymismahdollisuuksia entistä enemmän ja tuetaan merikuljetusalan modernisointia tässä suhteessa.

suosittaa, että satamapalvelujen markkinoille pääsyä koskevan direktiivin artikloja syvennetään lausunnossa esitetyn mukaisesti ja että direktiiviin sisällytetään komitean esittämät muutokset.

Bryssel 20. syyskuuta 2001.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Jos CHABERT